

СБХ, 1504 София, ул. Шипка 6

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Изкуство, думи... 3

Съобщения 7

Съобщения, предстоящо 10

Изкуство, думи... 11

Хроника 19

Изкуство, думи... 20

Оформление
Александър Стефанов

Редактор
Славяна Банкова

На корицата:
Пламен Вълчев –
„Ленин“,
от Националната изложба
„Изкуство
на българската книга“,
гетайл

За контакти и реклама:
тел. 02) 944 4141
02) 943 4421
факс: 02) 946 0212

info@sbhart.com
ИнфоСБХ

ИЗКУСТВОТО НА БЪЛГАРСКАТА КНИГА

**„Тази изложба трябваше да се случи заради големите български художници, работили за изкуството на книгата. Тази изложба трябваше да се случи заради тези, които в момента правят българската книга. Тази изложба трябваше да се случи заради децата ни, на които ние искаме да гадем хубава българска книга...“ – каза при откриването на националната изложба „Изкуството на българската книга – 2006“
Ивайло Мирчев – Председател на СБХ.**

В изложбата участват 93 автора с 2000 произведения. Като артефакт тя има многоплатно въздействие върху зрителя – поражда разсъждения за смисъла на процесите в областта на изкуството на книгата, които протичат в България за последните 14 години – от 1992 до 2006 год. Изложбата се превърна в своеобразен „водораздел“, разположен върху случващото се на границата на две хилядолетия. Това дава панорама на търсенията, постиженията успехите и неуспехите в областта на изкуството на книгата.

На първо място това се илюстрира от проблемите на шрифта – находките в областта на българската кирилица – шрифтово табло „Виол“ от Васил Йончев и Олга Йончева; „Дамигер“ от Дамян Дамянов; „Библиофоника“, кирилица и латиница от Иван Къосев и Развигор Колев; „URF ALERIN bold“ от Калин Скачоков; „Кристален“ – кирилица и латиница от Кристина Борисова; „Шрифт „Паусий Хиленгарски. История Славяноболгарская, калиграфия“ от Тодор Варджиев.

Съвременното общество е ориентирано повече към консумация на джигещи се образи от видеото и телевизията, отколкото към придобиване на информация или забавление чрез четенето на книги. Българската илюстрация почти изпада от страниците на изданията, макар изложбата да показва, че художниците не губят своите професионални умения. Като пример може да се посочи творчеството на Борислав Стоев, Евгений Бояки, Николай Стоянов. Специално заслужава да се отбележи работата на Оник Каранфилян – на изложбата е представена илюстрацията му към библиофилската книга „Очила за ивят“ – поезия от Цв. Начев. Впечатляващи с „ударното“ си въздействие са илюстрациите на Пламен Вълчев към книгата „Владетели на света“. Слав Даскалов умело ни пренася в полето на техниката с илюстрациите си към „Парната машина“, като не само художествено живо, но и технически грамотно ни показва овладяването на природните стихии – огъня и водата.

В раздела „Графичен дизайн“ зрителите виждат творби, представящи Красимира Деспотова – „Илюстрирана енциклопедия на музикалните инструменти“ и „Владетели на византийската империя“, които отразяват два полъса – почти фотографската точност, с която са показани екзотични музикални инструменти и фантазмената обобщеност на византийските миниатюри и мозайки при пресъздаване на портретите на византийските императори.

Като майстор на тератологичната илюстрация може да бъде посочен Буян Филчев с неговата симпатично-наивна десетоглава ламя. Съвсем различно е чудовището, с отворена озъбена пасть, с което Костагинка Миладинова е оформила

брой 4 от 2006 г. на списание „Европа-2001“.

Реминисценции от работите на руските конструктивисти се усещат при Красимира Михайлова в графичния дизайн на „Епос. ентос, етос“, където шрифтоът, диагоналната композиция и балансът на черно и бяло подказват на зрителя високата степен на оригиналност на книгата.

С българската кирилица също могат да бъдат постигнати удивително красиви неща – за това свидетелстват калиграмите на Светла Дочева. Нейната калиграфия по литературен текст на Ф. Суло е написана по контура на спирала като смисълът на цитата е наложен върху „лабиринта“ на линията. За разлика от Дочева, калиграфията на свободна тема на Стоян Дечев е лапидарна и строга – „Аз, буки, веду“ – едно кратко напомняне, че кирилицата отдавна е част от нашата идентичност.

Прави впечатление и това, че такъв труден за третиране обект какъвто с „Буквар за първи клас“ е умело овладян от колектив Борислав Кьосев, Тоня Горанова и Цвятко Осточ – илюстрациите са живи, съвременни и най-важното – понятни за младия зрител.

Усложнени, но и удивително цялостни са експонатите „Графичен дизайн на списание „Лист“ на Владислав Паскалев и „Графичен дизайн на „Икони от Мелник и Мелнишко“ на Кирил Гогов.

Виктор Паунов – „Приключенията на базстрашния Жуао“

Българският книжен знак е представен в работите на Виолета Гривишка-Танева, Георги Пенчев, Майя Чолакова и Ралица Николова, която с латорезите си не престава да удивява своите почитатели. В екслибрисите на Юлиан Йорданов – „Диана“ и „Вечност“ – се чувстват отгласи от екслибриса на Ефраим Бонус.

Буди интерес и старанието, с което младата Жулиета Койчева в раздела „Свободни произведения към литературни текстове“ навлиза в чудния свят на „Приказки от 1001 нощ“. Струва ми се, че тази художничка може да бъде посочена като едно от откритията на изложбата.

Експозицията позволи по-ясно да се формулира въпросът за процеса на формиране на художествената индивидуалност в новите условия. Търсене на творчески методи и маниери без идеологически диктат, това е и отношението на художника към кардинално изменилата се социална обстановка. Това се отразява на отношението му към книгата – като литературно произведение и като издана, насочено към определени потребности на социума.

В заключение може да се каже, че колкото повече различните професионални групи осмислят своите общи проблеми – както социални, така и художествени, толкова по-съдържателен ще става съкровения процес на творчеството в пълния и висок смисъл на тази дума, а това, струва ми се е генералната функция на всяка една национална изложба.

Тогава книгата като възпъщение на Логоса ще принадлежи на всички нас – и на тези, които я правят, и на онези, които я потребяват.

Юлиан МИТЕВ

ПОЕТИЧНИЯТ СВЯТ НА АНАСТАСИЯ ПАНАЙОТОВА

Известната българска графичка Анастасия Панайотова представя в галерия „Райко Алексиев“ своя юбилейна изложба (октомври-ноември 2006)

Ретроспективният раздел на изложбата е твърде лаконичен – някои от най-добрите тушови рисунки, изградени с характерния за авторката динамичен шрих и някои от най-добрите литографии, изградени името на авторката още през 70-те години.

Сюжетният свят на художичката – наситен с възрожденската атмосфера на българската къща и изяшно изградения силует на българската жена намира своето естествено продължение в композиции, направени през последните 15 години.

Напускайки – може би завинаги – монохромния език на графичния печат, Анастасия Панайотова продължава

своя напрегнат диалог с битието, с историята, с митологията и с настоящето, изливайки своите нови инвенции и в нов материал. Рисунки на хартия, изпълнени с акварел, гваш и креда свидетелстват за неуморната мисъл, тънка наблюдателност към видимия свят и истинска, необикновена проникателност на авторката.

Черното – основен израз в графиката добива нова функция в рисунките – то покрива вече оцветената основа на листа, на места оставяйки да прозира вече положения отгдолу цвят. Многослойната цветна хармония на иконата – безспорен източник на този колоритен похват намира ново реше-

ние при работата на хартия. Удивително е как един график успява да организира и овладее цвета и да създаде поредица от рисунки-картини с истински дълбоко полихромно звучене.

Привидно битови теми и сюжети добиват възвишен смисъл от присъствието на митични птици и животни. Орнамента на растителния свят – цветя, лозници, гървета или само листа и шар-

ките на простите предмети от бита – килими, порти, паравани се впитват в сцени от ежедневието и внасят поетично-символичен смисъл.

Авторката агресираща част от своите рисунки към любимите си поети – Д. Дебелянов, М. Цветаева, Е. Дикинсън. От прозата на ежедневието самата тя – като истински поет – създава една своя поетика с езика на цвета и образа. Не е случайно и присъствието на персонажи от християнската митология – ангели, светци, светици, така необходими на всички нас в тревогата и напрежението на днешния ден. Те прелитат тихо през белия лист и застиват в образ – силует или лице, напомняйки някои от проникновените

Анастасия Панайотова – „Сън“

интерпретации на учителя Илия Бешков.

С този тип образ Анастасия Панайотова не само достига кулминация в личното си творчество. Тя не само доказва, че е автор с висока култура и висок професионален вкус. Някои от създадените от нея образи – „Св. Неделя“, „Потресеният ангел“, се нареждат сред най-високите постижения в съвременното българско изкуство

върху хартия и несъмнено ще намерят място в златния му фонд като нов, истински, модерен „прочит“ на иконографското ни наследство. Със своето огромно и значимо творчество А. Панайотова се нарежда до онези български художници, пресътворили лист по лист, картина след картина достойния образ на българската жена. Художник – високо образован и интелигентен, тя несъмнено е една от най-ярките звезди от плеядата „Ученици на Бешков“.

С творчеството си от последните години тя навлиза в нов, особено зрял и плодотворен период. Аз искрено желая той да бъде дълъг!

Надежда КУТЕВА

СЕСИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА НОВИ ЧЛЕНОВЕ НА СБХ

На основание чл. 10 от Устава, Съюзът на българските художници обявява сесия за приемане на нови членове на СБХ.

За кандигатстването е необходимо да се представят:

1. Документи: *Заявление*, в което кандигатът изрично отбелязва, че е запознат с Устава на СБХ, приема разпоредбите му и ще изпълнява задълженията си на член, както са регламентирани в него; (не могат да кандигатстват лица, които към момента на кандигатстването си са учачи или студенти – бакалавърска или магистърска степен (чл. 9, ал. 2 от Устава на СБХ); *творческа автобиография – материали и документи*, представящи творческата дейност на кандигата (фотоси – А4 с пълно описание на заснетите работи, каталози, портфолио, CD и др. (не се разглеждат уеб сайтове).

2. Творби: – Кандигатите представят: до 3 (три) творби в оригинал (за живопис, скулптура, приложни изкуства); до 5 (пет) творби в оригинал (за графика); списък и копия на публикациите (за изкуствоведи); репродукции (за пространствено оформление, дизайн, стенопис, сиенография и пр.)

Забележка: Възможната експозиционна площ е до 4 л.м. за творби, експониращи се на стена и до 4 кв.м. за пространствено-обемни творби. Пространствено-обемни работи, които изискват специален монтаж от автора и не подлежат на преместване при аранжиране на изложбата, да се представят в документален (снимков) материал. **Творбите не могат да бъдат учебни или дипломни работи.**

Горепосочените материали и творби се разглеждат от разширена комисия, излъчена от УС на СБХ, която прави предложения за прием пред УС на СБХ.

УС на СБХ обсъжда и утвърждава персонално кандигатурите на представените автори по документи и творби. С творбите на новоприетите членове се организира изложба в залите на СБХ на ул. „Шипка“ № 6, която ще се открие на 31 януари 2007 г. в 17 часа на II, III и IV етаж.

График за провеждане на сесията за приемане на нови членове: На 4, 5, 8 и 9 януари 2007 г. – приемане на документи. На 10, 11, 12, 15 и 16 януари 2007 г. – заседания на ръководствата на секиите. На 17 и 18 януари – заседания на разширената комисия, излъчена от УС на СБХ. На 19 януари 2007 г. ще бъде оповестен списък на кандигатите, които трябва да донесат творби. На 19, 20, и 21 януари 2007 г. – приемане на творби в оригинал. Заседание на УС на СБХ – на 23 и 24 януари 2007 г.

Окончателните резултати ще бъдат оповестени на 25 януари 2007 г.

Съгласно чл. 10/1/ от Устава на СБХ: **„Членството се придобива с решение на Управителния съвет, взето с обикновено мнозинство и след плащане на Встъпителния членски внос в размер на 40 (четиридесет) лв.“**

За информация относно условията за кандигатстване, както и процедурата по приемане, се обръщайте към секретарките на секиите:
Албена Спасова и Аннажени Шапкарлова – тел. 846 72 48.

Уважаеми колеги,

Напомяме, че комисията по социална дейност ще актуализира списъка на

тези, които получават творческо и социално подпомагане от СБХ. За съжаление, не може да се разшири рамката на социалната дейност, Въпреки относителната стабилизация на съюзните финанси. Поради това ще бъде запазен характерът на изискванията за социално и творческо подпомагане на нуждаещите се колеги, отговарящи на следните условия:

1. Пенсионери с пенсия под 80 лв.; **2. Художници, които имат експертно решение от ТЕЛК за съответната група инвалидност.;** **3. В изключителни случаи ще се разглеждат и заявления на колеги, които в момента са в крайно тежко материално положение.**

Комисията по социална дейност отпуска и ограничени средства за изплащане на рецепти за лекарства срещу представени фактури, като и тази година решението е средствата да се възстановяват в размер на 50 % с оглед на освобождаване на средства за реализирането на прегоставената вече втора година възможност от Социалната комисия - подпомагане за здравното осигуряване. На първо време тази помощ се прегоставя за ограничен контингент от най-нуждаещите се колеги в безизходно положение спрямо новите изисквания на Закона за здравното осигуряване. *Средствата за здравни осигуровки ще се изплащат минимум за 6 месеца и максимум за 1 година.* Това е помощ в труден момент с надежда за излизане от него в рамките на една година, доколкото проблемът касае хора в активна непенсионна възраст. *Всички колеги, които желаят да получават творческо и социално подпомагане от СБХ следва да подадат молба до комисията по социална дейност до 15 декември 2006 г.: СБХ, ул. „Шунка“ 6, Комисия по социална дейност, Мариела Янакиева, тел. 864 73 53, 944 41 41(264).*

Молбите трябва да бъдат придружени с удостоверение за доходите.

Националната изложба на карикатурата е ежегоден преглед на най-високите постижения на съвременните български художници, работещи в областта на различните жанрове на карикатурата.

Цели: да стимулира развитието на изкуството на карикатурата в България; да допринесе за популяризирането на творчеството на българските карикатуристи в страната и в чужбина. **Организатор:** СБХ - секция „Карикатура“. Организационната и подготвителна част от изложбата се осъществява от ръководството на секция „Карикатура“ на базата на решения на общото събрание на секцията. За по-голяма оперативност, общото събрание избира организационен комитет и комисар (конкретен за всяка изложба). За постигане целите на изложбата и осигуряване на нейното финансиране, организаторите се обръщат към различни организации, институции, фирми и медии. **Изисквания за участие:**

☞ *В изложбата могат да участват всички български автори, работещи в областта на карикатурата. Приемат се творби, създадени през последната година (в периода между две национални изложби);*

☞ *Минимален формат на представените карикатури - А 4;*

☞ *Работите се предават, задължително монтирани на не повече от 5 бр. бели или сиви картонени табла - паспарту с размер: 50 x 70 см. Върху лицевата страна на таблата не бива да фигурират никакви предварителни надписи.*

След работата на селекционното жури, всеки автор поема ангажимента в срок от 2 дни да преработи представените табла с оглед на решението на журито, ако това е необходимо

Журиране: Селекционна комисия, съставена по предложение на секция „Карикатура“ и съгласувана с УС на СБХ преглежда всички представени творби и определя колекцията на изложбата; Жури, назначено от УС на СБХ по предложение на секция „Карикатура“ определя наградите на изложбата (при наредена експозиция, непосредствено преди откриване на събитието).

Награди:

☞ НАГРАДА НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ

☞ НАГРАДА НА СП. „ТЕМА“ И СЕКЦИЯ „КАРИКАТУРА“ ЗА ЦЯЛОСТНО ТВОРЧЕСТВО

☞ НАГРАДИ НА РАЗЛИЧНИ СПОНСОРИ И МЕДИИ

Срокове: Приемане - 29 януари 2007 година; Селекция - февруари; Откриване - февруари 2007 (след уточняване на изложбения план на СБХ за 2007 г.)

Издания: За изложбата се издават плакати и покани, както и каталог, който се разпространява по време на следващата изложба. Всеки участник в изложбата получава по един безплатен екземпляр от каталога.

Статутът на изложбата е съгласуван и приет на общо събрание на секция „Карикатура“ към СБХ, проведена на 12 октомври 2006 година.

Уважаеми колеги,

На 23 май 2007 г. в Удожествена галерия - Варна се открива Четирнадесетото международно биенале на графиката. За улеснение на българските автори на 15 януари 2007 г. (понеделник) от 10 до 17 ч. в СБХ, секция „Графика“ ще бъде организирано приемане на работи за биеналето.

За подробности: СБХ, „Шунка“ 6, Албена Спасова

Секция „Скулптура“

На 15 декември т.г. от 10 до 18 часа в галерия „Шунка“ 6 - I етаж се приемат творбите за Националната скулптурна изложба.

Изложбата се открива на 19 декември от 18 часа

На 19 декември т.г. от 15 часа в Заседателната зала на СБХ ще се проведе отчетно събрание на секция „Скулптура“.

Секция „Керамика“

На 12 декември т.г. от 11 до 19 часа в галерия-книжарница София-прес, ул. Славянска 29, ще се приемат творбите за традиционната керамична изложба „Св. Спиридон“ - (изложба - базар).

Изложбата се открива на 14 декември т.г. от 18 часа в същата галерия.

Секция „Графика и илюстрация“

*Уважаеми колеги, Уведомяваме Ви, че предстои провеждането на традиционната: **Национална изложба „Графика - малък формат“***

Условия: Всеки автор може да представи от 2 до 7 произведения.

Задължително е графиките да са рамкирани и да са в добър търговски вид.

Размерът на готовите рамки не бива да надвишава 30 x 40 см., а този на изobraжението – 20 x 20 см.

Работите се приемат на 10 декември (петък) 2006 г. от 10 до 17 часа в секция „Графика“ – СБХ, ул. „Шипка“ 6, IV етаж.

Във връзка с разходи по организирането на изложбата е желателно всеки участник да предостави по 2 лева при предаването на работите си.

Разчитаме на Вашия интерес и активно участие.

Откриването е предвидено за м. декември, като мястото и датата ще бъдат уточнени допълнително.

От ръководството на секция „Графика и илюстрация“

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ

ИЗЛОЖБЕН ПЛАН

месец декември 2006 година

Национална изложба „Скулптура“, ул. „Шипка“ 6, 18 часа, I етаж,

19 декември – 15 януари

Изложба – конкурс за пребиваване в Сите Ентернационал дез Ар, Париж,

ул. „Шипка“ 6, 18 часа, II и III етаж, 22 декември – 9 януари

ГАЛЕРИЯ „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“

Стоян Стоянов (1941–2004), 18 часа, 8 декември 2006 год.

Галерия – книжарница „София-прес“ – Традиционна керамична изложба

„Свети Спиридон“ – 18 часа, 14 декември 2006 год.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Уважаеми колеги,

г-н Антор Престамеро от Vitoria-Gasteiz, Испания,

се интересува от картини на художници от цял свят с цел про продажба.

Г-н Престамеро Възнамерява да открие галерия и ви кани да посетите сайта на компанията му, www.univerzalarte.com, в който вече има изложени картини от български живописци.

За повече подробности:

info@univerzalarte.com, както и e-mail адреса на г-н Престамеро – aprestamero@gmail.com

Уважаеми колеги скулптури,

Посетете www.alesm.com

Това е сайт на **International Association of Monumental Sculptures Events**, който предлага информация за международни събития в областта на скулптурата

ТИШИНАТА НА РАЗГОВОРА С АНГЕЛИ (по повод изложбата на Бисера Вълева в галерия „Арт 36“)

От госта време насам Бисера Вълева не се беше представяла в самостоятелна изложба пред софийска публика. Но до 15 ноември бяхме свидетели на нейния „Разговор с ангели“ – разговор, който авторката води отгавна.

Рисунките, показани в „Арт 36“, под външната статичност всъщност са разкъсвани от напрежение от чисто духовен порядък. То намира израз в силната линия, в динамичните колористични решения, във включването на колажни елементи. Художничката акцентира върху безвремето. Човекът в нейните творби, притихнал в самота, сега в очакване на чудо. Заклучен е на границата на измеренията – между сетивно и духовно, между това, което е вътре в него самия и това, което е извън. В този безмълвен свят ангелите носят светлина.

Ангелите на Бисера Вълева напомнят в известна степен онези, в първата част на филма „Небето над Берлин“ на Вим Вандерс. Съчувстващи, те деликатно присъстват, но дали могат да донесат спасение и умиротворение? В случая не става дума за религиозна живопис. За авторката ангелът е по-скоро универсална духовна стойност. Той е това, което ни прави повече хора, и дава надежда за гуха.

Работите в малкия формат предлагат внимателно възглеждане. Само така ще видим деликатните „натюрмортови“ елементи от граперии, плодове и различни предмети, а също ще усетим осезателно и експресията на цвета в иначе сгързания колорит.

При композирането на изложбата големите творби (повечето обединени в серията „Светлини и сенки“) изграят ролята на контрапункт на малките неща и различията не се свеждат единствено до формата. Те са по-обобщени.

Угарението е поставено на върху линията, а върху петното. Цветът е полаган като чели по-спокойно, по-уравновесено. Фактурата на хартията ясно се усеща под полупрозрачните тонове. Големите композиции са приглушеният фон, върху който

в малките рисунки се развива основната тема.

„Разговор с ангели“ е своеобразен лайтмотив в творчеството на Бисера Вълева. Периодично тя се връща към тази тема и ми се струва, че и за напред това ще бъде една от линиите, върху които ще работи.

Защото разговорът с ангелите може никога да не свършва и благословен е онзи, който може да ги чува.

Милена БЛАЖИЕВА

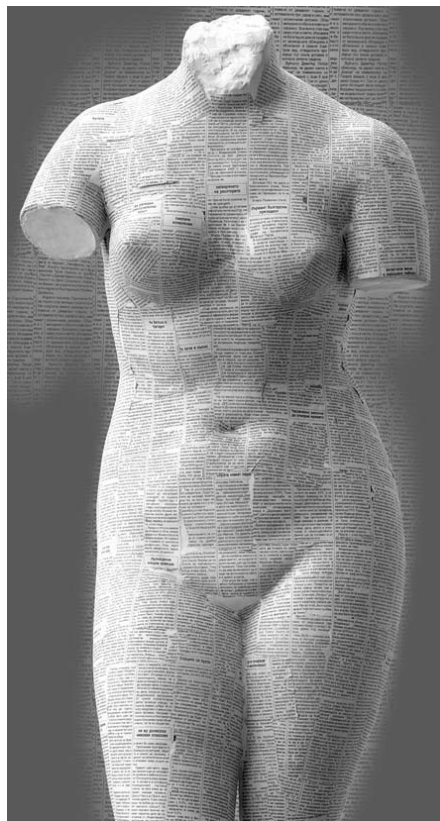
Бисера Вълева – „Разговор с ангел“

„ИЗВЪСТНИКЪ“ НА АЛЕКСАНДЪР СТЕФАНОВ Дарение на художествена галерия – Добрич, 19 септември 2006 год.

Александър Стефанов е художник, който в съвременното българско изкуство разви свой периметър на популярност и признание. Артистично сменя своето амплуа в сферата на приложните и изящни изкуства и както бе писала в една своя рецензия за него изкуствоведката Виолета Василчина бързо „изминава пътя, който за мнозина прогължава дълъг период от време – път на самоопределение и търсене на собствена територия“. Прави го със съзнанието да наруши познатите рамки на утвърденото следване на традициите в изкуството ни. Прави го смело и успешно още след средата на 70-те години, като осъществява концептуално творбите си и си служи с артистични практики, при които смесва пластично-изразни средства на различни медии. В приложните изкуства това са керамика, приложна графика, пространствено оформление; в изящните – графиката, рисунката, живописата. Той е един от пионерите на съвременния визуален език в новото ни изкуство, за който можем да твърдим, че има интелектуално моторна функция. Свободата на художника е свобода на творческия му дух, не лутащ се и търсещ, а откриващ визиите в нови територии за изкуството. Това той осъществява чрез създаване на уникален авторски художествен образ, носещ богатството на значения и артистичната интерпретация на детайла, изразителност и емоционална смисленост на формата в една лаконично организирана и ясна композиция.

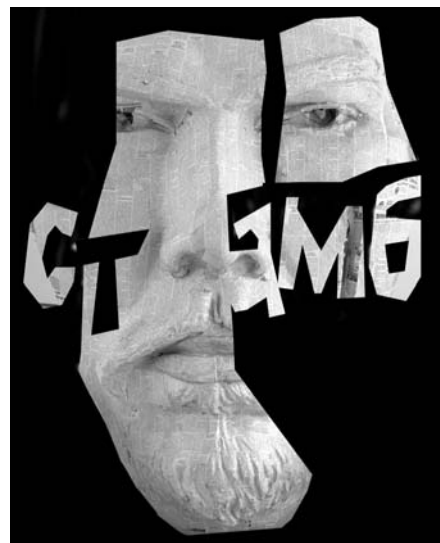
Колекцията, която Ви представяме днес е обединена под названието „Извъстник“ и е посветена на печатната преса в България, чието начало както

пише в поканата е свързано с първия брой излязал през 1846 на „Български орел“ – извъстникъ, граждански, търговски, книжовенъ“. По този начин авторът отдава почит към названието, дадено му от Иван Богоров – вестник. Това се зачитава от представените творби в настоящата изложба, които са отпечатани по същия дигитален принцип по който се реализират и съвременните вестници, но върху платно. В творбите

Александър Стефанов – „Венера“

е водещ постмодерния прочит на класическата пластична форма на образци от античното гръцко и римско изкуство, от италианския ренесанс, от днешната българска пластична култура и фотографията, които са опаковани в гуми, фрази и слова от съвременната вестникарска преса, запомняща се с нейната бруталност, цинизъм, безсмислие, манипулативност и висока степен на агресия. Това е опаковката, това е аура на съвремието, която обезсмисля чистата форма, образа на извечната класическа красота, разрушава гуховна-

Александър Стефанов – „Стамболов“

та и емоционалната връзка между изкуството и човека. Произведенията представящи върху индиферентни цветни фонове, опакованите във вестници паметници на изкуството и произведени на изкуството, като напр. „BG класика – по Емил Попов“ и гр. Внушават граматичната, а не сакрална връзка между слово и образ, между творението и не-

говия първообраз. „Белведерският торс“, „Давид“, „Сатурн“, „Венера Милоска“, „Дискобол“, „Александър Македонски“, притежават друг тип самостоятелност, която излиза от рамките на кавалетното изкуство, приближава се до неоконцептуалния прочит и плаката, дигиталния печат и живописата. Изяществото на контура, красотата на пластичната форма на класическите шедеври на античното и ренесансово изкуство – „Ангел“, „Магона“, и пр. с отпечатани върху тях слова, като че ли изразяват целия информационен хаос, който рефлектира от съзнанието на хората към познанието им, възприятията им и битието им. Този тематичен проблем е решен художествено образно на принципа на съчетаването на две същности – свършенството на произведението на изкуството и актуалната събитийна сила на печатната преса, която има мощната роля да променя и манипулира съзнанието на хората в битийността. Техниката, с която си служи художникът, му дава свобода при пластичното формообразуване и превръщането на образите в самостоятелни медийни обекти от друг тип, носещи ясни словесни и смислови послания, както е в портретните композиции с образите на Левски и Стамболов.

Мисленето в категории е присъщо за автора. То започва да се развива още в картинните му пана, посветени на четиримата от Бийтълс или в това, посветено на гибелта на неговия скъп приятел и голям български алпинист и поет Людмил Янков, където чисто графичният принцип нагледява. При следващите творби границата между печатния плакат и живописата е много тънка. В образите на Стамболов виждаме как авторът интерпретира художествения образ в обобщението, а не в конкретно-

то преживяване. Символът, метафората, темите, изведени в понятия са поля на мисленето му в категории, на един сложен път на визуализиране на образите и на убедителното им интелектуално формообразуване. За твореца артистичност означава адекватност на съгържателната и пластическата структура с вложената в изобразителния похват антитеза. И независимо, че тя е по често приложима и характерна за литературата, в творбите, които ни представя тук Александър Стефанов виждаме, как отново като във фокус той извежда от изобразителната форма максимум от смисли.

В тях той може да заяви по незабра-

вим начин, своята хуманистична позиция – изкуството да открива на хората нови територии на духа, познанието и създаването. В неговите произведения човек може да чете и да разгадава като в ребус всички значения на миналото, настоящето и бъдещето. В тях е скрито и авторското му послание и задачата ни е чрез словата, които можем да разчетем върху произведенията на изкуството и в самото произведение на изкуството, да изучим текста и да разгадаем тайните.

А това ни кара да му се уговяваме и да се чувстваме щастливи от контакта с изкуството му.

Пламена ДИМИТРОВА

БЯЛА СТАЯ

Бях в бялата стая на Станислав Памукчиев. Наблюдавах реакциите на хората при срещата им с нея – разнообразни, импулсивни и в повечето случаи неподправени. Стаята даваше повод за разговори и коментари много повече от всяка друга изложба минала в тази галерия. Реших, че може би животът, който произведението започва попаднало вече в изложба, е не по-малко интересно за коментар и анализ от самото произведение и от авторската идея. Все пак изкуството е също и форма на диалог, който е свързан с определено развитие на идеите, на медиите, на формите, така, че да ги отвори за максимално широк прочит. Казано по-просто, всичко, което напусне ателието на автора си и се озове сред публиката вече влиза в този „разговор“ и заживява собствен живот в различни вариации, в различни пространства, в различен контекст и пред различни погледи. Естествено онзи диалог, за който говорим, пълноценният, не винаги е възможен. Зависи най-вече от степента на комуникативност на двете страни, както и от съответните натрупвания.

Инсталацията „Бяла стая“ на Станислав Памукчиев беше представена в галерия СИБАНК от 5 до 30 октомври. Всъщност бих предпочела да не я наричам инсталация, тъй като тя буквално пред очите ми беше по-скоро нарисувана, отколкото инсталирана. Воал и въглен са материалите, от които е конструирана и знаците, които изграждат семантичното ѝ значение. Бялата стая има „стени“ от ефирен воал и е обитавана от изтлелите призраци на усещания и мисли. Това е много деликатно разказана „биография на душата“. Вътре в нея като грипави обгорени пашкули са се загнездили онези преживяни емоции, които няма как да бъдат изтръгнати от забравата. Следите им са ясни – зейнали и прогорени в ефирната плът на външната обвивка. За първи път виждам Станислав Памукчиев толкова поетичен, а той го някаква степен изненада дори и себе си.

„Бяла стая“ е мислена конкретно за пространството на галерия СИБАНК и го подчини напълно на белотата си. При всеки поглед нейното въздействие се мени

от странна триизмерна живопис към тънка рисунка до инсталация, която можеш съвсем реално да обитаваш или обект, който те дистанцира отвъд неговото затворено пространство. И така бялата стая заживя сред белите стени на галерията със своя собствена атмосфера и дори свой собствен звук (авторската музика на Йордан Владев).

Оказа се, че колкото и елегантно, и уж ненаатрапливо, без претенция да е поднесена, провокацията „Бяла стая“ действа. Мисля си дори, че записвайки реакциите на нейните жертви мога да направя госта забавна и напълно убедителна дисекция на рогния ни художествен живот с всичките му недоизказани вътрешни трепети. Няма обаче да се изживявам като социолог и да отчитам процентите – колко художници са влезли, колко изкуствоведи, колко случайни хора и колко от изкушениите по изкуството, които отдавна познавам като постоянна и вярна публика. Това „изследване“ ще е по-интересно, ако успея да групирам реакциите, а не хората. И те са все в крайности – в пълния им диапазон.

Започвам от много разочарования и едновременно много разочарован въпрос „А къде е изложбата?“, което предполага, че шом няма нищо по стените и в рамка – няма изложба. Едва ли се налага да го коментирам, но броейки хората, които ми зададоха този въпрос, мога да кажа, че имаме сериозен проблем с публиката, критериите и т.н. Нямам предвид само фактът, че „Какво е искал да каже художникът?“ вече е в „златния фон“ на културния ни живот. Проблемът е образователен и напълно очакван при липсата, на каквато и да е подготовка от страна на тези хора. Имаме проблем обаче не само с публиката. Почти на пръсти се броят и т.нар. про-

Станислав Памукчиев – „Бяла стая“

Изкуство, думи...

фесионални художници, които могат да реагират адекватно на едно такова произведение като „Бяла стая“, пък било то критично или просто аналитично. Авторът е едно от най-известните имена в България, с доказани позиции, но това не означава, че е напълно недосегаем за критика или поне за някакъв вид смислен анализ. За съжаление обаче авторитетът тук е по-силен и за това те се възхищават.

Между крайностите разбира се има безброй вариации, някои от които неадекватно сантиментални и романтични, други – откровенно комични. Малцина реагираха с интелигентен и образован коментар.

Един от големите парадокси в родния ни артистичен живот е следният: критиката най-често се появява в странна форма или като незаинтересовано мълчание, или като тотална липса на интерес, но никога нищо не се коментира било то

Станислав Памукчиев – „Бяла стая“

в писмен вид или във вид на дискусия; гласното и категорично отричане на нещо пък от своя страна почти винаги е сигурен знак за пълно неразбиране на съответната творба. Вярно е, че мащабът ни е малък, вярно е, че сцената ни е много силно центрирана (най-вече в собствения си път), но все пак, ако човек не е подготвен с този вид закодираните реакции, би могъл да се обърка много сериозно.

Насред всичко това е и самият автор. Процесът за него е започнал още от пър-

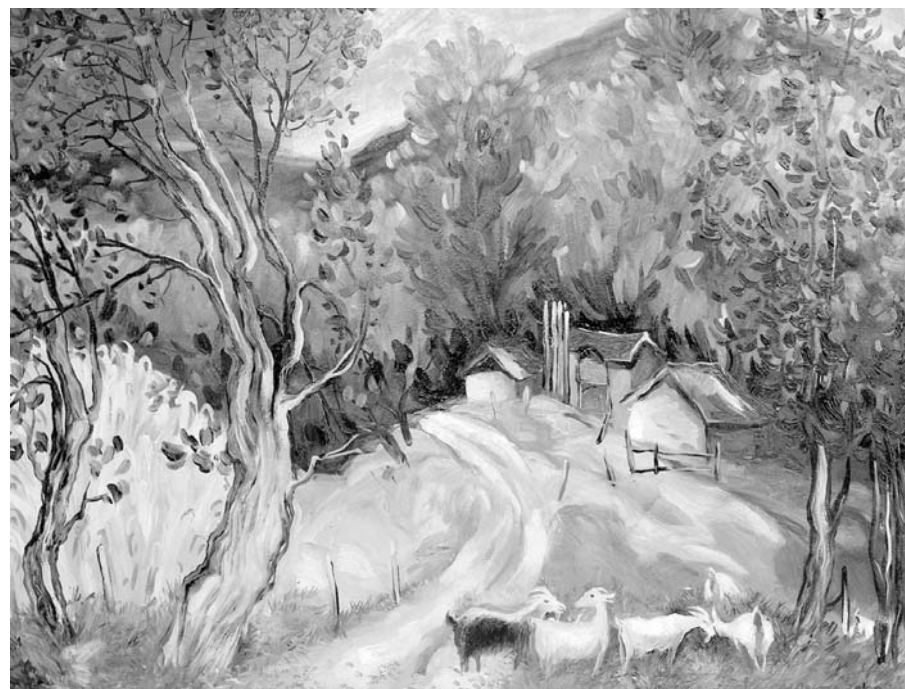
Изкуство, думи...

вото възлеще, свързано в обгорената си тюлена кожа и завършва с отрязването на последната корда и прибирането обратно на всичко, там, откъдето е дошло.

Изложбата му през цялата ѝ продължителност не е просто представяне на нещо завършено, а част от този процес на създаване, който включва дори и промяна, и експеримент, и някои нови идеи. Така почти неуловимите движения в самата експозиция допълват нейната провокация и гразният интереса. Въпреки всичко авторът е сигурен в това, което прави, сигурен е и в триизмерността на своя пластичен език. Важно за него е също и да чуе гласовете „за“ и „против“, да влезе в диалог, стига обаче да се намери с кого...

Светлана Кулюмжиева

ПЕЙЗАЖЪТ КАТО ПРЕДЧУВСТВИЕ

Мая Дочева – „Есенна гора“

За една от утвърдените съвременни майсторки на българския пейзаж –художничката Мая Дочева – енциклопедията „Кой кой е в българското изкуство“ дава отчайвашо кратки сведения. Съставителите са счели, че за жената, чието живописно творчество оформя облика на съвременния български пейзаж трябва да се каже буквално следното:

„Художник – живопис, дизайн. Родена 29.08.1949 г. в София. Висше образование

НХА при проф. Серафимов. Разведена, с три гъшери, работи на свободна практика. Самостоятелни изложби в София, Севлиево, Троян, Плевен, Козлодуй. Изложби – Виена, Австрия 1990 и 1991; Мюнхен, 1989; Кувейт, 1985. Хоби – отглежда цветя“. Като прибавим невалиден домашен адрес и отдавна неактуален номер на телефон това е Всичко, което читателят може да узнае за нея.

Извън тези регове са останали нейните търсения и постижения в областта на пейзажа, с които зрителят се запознава в нейната самостоятелна изложба под наслов „Земята като люлка“, състояла се през октомври на „Шипка“ 6. Самата художничка обяснява, че е нарекла изложбата си така защото:

„Когато говоря за земята, то за мен тя е като майката. А майката е понятие, генетично свързано с люлката. За мен Земята е действително люлка на човечеството, защото ние тук се раждаме, узряваме, (или не) и се движим напред (или назад), но, дай боже, да не я унищожаваме, защото тогава унищожаваме бъдещето си и бъдещето на нашите деца“.

От тази позиция пейзажите, които са представени на зрителя са наистина онзи поетичен къс от действителността, от който той не само се възхищава, но и трябва да опази.

„В своите пейзажи, представящи предимно гората, Мая Дочева се изявява като тънък лирик, умеш да вникне зад видимото, да го отдели и поетизира“, спогелу с мен проф. Стоян Домусчиев мнението си за своята колежка. Наистина, това, което ни поразява в пейзажите на художничката Дочева е нейното преклонение и любов пред българската природа.

С пишещия тези регове авторката спогелу:

„Философията ми като художник е, че платното не трябва да бъде само „цветно“ и лъчезарно, а да утвърждава. Аз искам да утвърдя „малкото нещо“, което е важно – това да може да обичаш нещо малко, за да може да обичаш нещо голямо. Да обичаш малката уличка, малкото цвете, тревата, която е нещо много малко и ниско, първото, на което никога не обръща внимание, а то дава живот на хората. Така, че аз съм за „малките неща“, които правят живота прекрасен“.

Мая Дочева работи основно в парадигмата на приглушено зелените, златистожълтите, кафявите и ярко-оранжеви тонове, като с помощта на остър, емоционален, почти квадрантен шрих ги превръща върху платното в цялостна панхроматична гама, която е изтръгната като че ли от самия обект. При нея, с помощта на съзнателно избрания нисък хоризонт, има своеобразно отместване на сакрума така сякаш съществуващите обекти са копия на нарисуваните без да е нарушено миметичното единство между видяно, преживяно и изобразено.

С избора на темите и сюжетите авторката умее да улови архитипното в заобикалящия ни ландшафт. Дочева не само го намира, но и вниква в него, като точната багра и балансираното петно са нейният предпочитан изобразителен инструментариум.

Като обобщение ще кажем, че тази изложба не само възхищава зрителя, като го среща със зрялото творчество на жената художник, влюбена в природата, но е и страстен призив да я опазим, за да може да се наслаждаваме не само от картините, но и от действителността.

Юлиан МИТЕВ

На 03.10. **Бранимир Цаков** представя изложба-живопис, а **Иван Минеков** – скулптура в галерия „Сезон“.

От 01.10. до 28.10. в кантон Жура, Швейцария, се провежда скулптурен пленер La Balade de Sergais (Разходка в Сепре). Участници тази година бяха **Хосе Луис Паскуал от Каталуня, Цветослав Христов-Цупи, Даниел Жемперл, Рене Лови и Андреас Кьосер от Швейцария**. Това е третото българско участие в последните 10 години. През 1996 г. участва Георги Чапкънов, а през 1998 г. – Емил Попов. Тазгодишната работа на Ц. Христов е висока 4 м, изработена е от камък и метал и се казва „**Цвете за Сепре**“. Откриването на пленера беше уважено от Министъра на културата на кантон Жура.

Любомир Каралев, „Пиета“

На 11.10. в галерията на „Шипка“ 6 бе открита **Националната изложба „Рисунката“**, посветена на 110-годишното създаване на НХА. Тя се осъществи като обща проява на НХА и СБХ. В изложбата бяха представени 180 рисунки от над 100 съвременни български автори.

На 12.10. в град Пловдив бе открит паметник на **„Християнското смирение и помирение“**, сътворен за упокой и вечна памет на множеството невинно загинали българи. Паметникът е дело на скулптора **Данко Данков**.

На 17.10. **Дона Негелчева** откри изложба в галерия „К. Кръстев“, Ямбол.

На 18.10. **Спас Киричев** откри изложба **„Скулптура и рисунка“** в галерия „Арт спектър“ – Пловдив.

На празника на град Дупница – 19.10.2006 г. **Ивайло Попов** откри самостоятелна изложба **„Гвашове и колажи“** в старата гжамия. На откриването присъстваха Президент на Република България Георги Първанов, Зорка Първанова, кметът на Дупница – г-р Първан Дангов, депутати, колеги и приятели на художника, много граждани.

На 19.10. в НХГ, София, бе открита изложба-живопис от творби на **Никола Буков** по повод 75 години от рождението на художника.

На 02.11. в ХГ „Жорж Папазов“ – Ямбол се състоя честване 130 години от рождението на художника **Иван Славов**.

От 02 до 18 ноември галерия „Икар“ представи изложба-живопис на **Лиляна Русева**.

Изкуство, думи...

ПРОФЕСОР БОЙЧО ГРИГОРОВ В ГАЛЕРИЯ АКАДЕМИЯ
Юли-август 2006

Бойчо Григоров „Край Дунава“

„...Кой знае как името на този художник подсказва чертите на неговия характер и ефекта на неговото изкуство. В тях наистина има нещо „бойко“, нещо момчешко – чистосърдечно, същевременно гръзко, витално и жизнерадостно, нещо отворено към света, разговорчиво... Човек – гружелюбен и търсещ другите – такова е и творчеството му – чуждо на отчаянието и гордостта, то се насочва директно към зрителя, за да разговаря с него. ... Резултатът от тази прямота и контактност е една търсеща живопис, която се е домогнала до своята цветна звучност и своето пластическо оправдание...“

Из текстове на проф. Петър ЧУХОВСКИ

IN MEMORIAM

Иван КЕНАРОВ □(1930□2006) Виктор КАРАГЮЛЕВ □(1940□2006)
Слави МИТРЕВ □(1922□2006) Николай ПОПОВ □(1920□2006)